

Riigikohus
kantselei@riigikohus.ee

16.07.2025 nr 12-19/25-24/2

MTÜ Ausad Valimised kaebuse edastamine

Edastan Riigikohtule MTÜ Ausad Valimised kaebuse (lisa 1). Kaebaja saatis kaebuse 14.07.2025 e-kirjaga kell 23.57 (lisa 2). Ühtlasi on lisatud Vabariigi Valimiskomisjoni 10.07.2025 koosoleku protokoll (lisa 3).

Kaebus on esitatud põhjusel, et kaebaja on eemaldatud Vabariigi Valimiskomisjoni 10.07.2025 virtuaalsest koosolekuruumist.

Vabariigi Valimiskomisjon jääb oma 10.07.2025 toimunud koosolekul avaldatud seisukohtade juurde.

MTÜ Ausad Valimised ausadvalimised@infoaed.ee esitas sooviavalduse Vabariigi Valimiskomisjoni 10.07.2025 veebikoosolekul osalemiseks märkimata seda esindavat isikut. Riigi valimisteenistuse palvele edastada osaleja nimi vastati, et aktiivselt osalema kedagi ei saadeta ning tehnilistel põhjustel nime vajamisel võiks kasutada ühingu nime.

Riigikogu valimise seaduse (RKVS) § 19⁴ lg 1 kohaselt on igaühel on õigus vaadelda Vabariigi Valimiskomisjoni ja valimiste korraldajate tegevust ja toiminguid. Põhiseaduse § 9 kirja pandud põhimõtte kohaselt laienevad igaüheõigused ka juriidilistele isikutele. MTÜ-l Ausad Valimised on kahtlemata õigus Vabariigi Valimiskomisjoni koosolekuid jälgida.

Juriidiline isik on õiguslik abstraktsioon, mis tegutseb tema esindajaks olevate füüsiliste isikute kaudu. Esinduse alus võib tulla nii seadusest kui antud volitusest. RKVS § 19⁴ lg 2 kohaselt peab vaatleja enne vaatlemise alustamist end esitlema. Sarnaselt toimivad ka rahvusvahelised vaatlemismissioonid – organisatsioon teatab isikute nimed, kes nende poolt on vaatlemiseks lähetatud ning enne vaatlemistoimingute alustamist isikud esitlevad end seotuna konkreetse nn katusorganisatsiooniga.

MTÜ kirjutas, et ta ei teata enda esindaja nime, kuna kavatseb osaleda vaid passiivselt. Esitlemise kohustus ei sõltu sellest, kas isik kavatseb koosolekul sõna võtta või mitte. Nimelt vaatlejal on RKVS § 19⁴ lg-st 4 tulenevalt kohustus mitte segada Vabariigi Valimiskomisjoni tööd ega osaleda valimiste korraldaja tegevustes. Koosolekut jälgida soovival isikul ei ole võimalikki koosolekul aktiivselt osaleda.

Kaebaja nime kasutav isik lubati koosolekuruumi selleks, et koosoleku juhatajal oleks võimalik juriidilise isiku esindaja välja selgitada. MTÜ Ausad Valimised talle adresseeritud pöördumistele ei vastanud, mis polnud tingitud tehnilistest probleemidest. Seega polnud võimalik esindajat välja selgitada.

Olukorras, kus juriidilise isiku esindajana tegutsev füüsiline isik ei ole pole teada, ei ole sisuliselt võimalik hinnata, kas juriidiline isik on koosolekul esindatud. Seetõttu Vabariigi Valimiskomisjon MTÜ-d Ausad Valimised koosolekut jälgima ei lubanud.

Vabariigi Valimiskomisjon palub jätta kaebus rahuldamata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ingrid Kullerkann

Vabariigi Valimiskomisjoni esimees

Lisad:

1. Riigikohtule saadetud kaebus;
2. Kaebuse edastamise 14.07.2025 e-kiri;
3. Vabariigi Valimiskomisjoni 10.07.2025 koosoleku protokoll.